

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Lausuntopyyntönnä 1.3.2017
TEM/1590/03.01.01./2016

LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI YDINENERGIALAIN MUUTTAMISESTA

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa otosikossa mainitussa asiassa. Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi ydinenergalakia vastaamaan Euroopan unionin direktiivejä. Lisäksi siihen lisättäisiin sääntelyä koskien ydinlaitoksen käytöstä poistamista, jätehuoltovollisuutta sekä tarkentavia säännöksiä koskien turvajärjestelyjä. Esitysluonnoksessa ehdotetaan myös järjestystä ylläpitävän henkilön vastustamista koskevan rikoslain 17 luvun 6 §:n järjestystä ylläpitävää henkilöä koskevan 2 momentin määritelmäsäännöksen muuttamista. Momenttia täydennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin uudeksi 4 kohdaksi viittaus ydinenergalaisissa tarkoitettuun turvahenkilöön.

Oikeusministeriö esittää lausuntonaan seuraavan.

Turvahenkilöt ja turvajärjestelyt

Luonnoksen perusteluissa on todettu, että turvajärjestelyjä koskevia täsmentämistarpeita on tunnistettu etenkin ydinlaitosten turvajärjestelyjen toimivaltuuksissa, turvajärjestelyjen ja turvahenkilöiden käytön ajallisessa ulottuvuudessa sekä turvaohjesääntöä koskevissa säännöksissä. Lisäksi esitysluonnoksen säännöksissä otettaisiin huomioon yksityisistä turvallisuuspalveluista annettu laki.

Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (1085/2015, myöh. turvallisuuspalvelulaki) on tullut voimaan 1.1.2017 alkaen. Kyseisessä laissa säädetään muun muassa vartijaksi hyväksymisestä, salassapitovelvollisuudesta, tapahtumailmoituksesta, vartijan toimivaltuuksista sekä voimankäyttövälineistä. Perustuslakivaliokunta on esittänyt jo vuonna 2002 kannanoton, että lakisystemaattisesti perustelluin vaihtoehto on säätää kaikista järjestyksenvalvontatehtävistä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (PeVL 20/2002 vp).

Oikeusministeriö esittää, että lähtökohtana ydinenergiain mukaiselle turvahenkilöistä säättämiselle tulisi olla turvallisuuspalvelulain 2 §:n 6 kohdassa tarkoitetut vartijat ja näitä koskevat turvallisuuspalvelulain säännökset. Asiassa ei ole esitetty perusteluita, minkä vuoksi ydinenergiain piirissä ei voitaisi operoida turvallisuuspalvelulain mukaisilla vartijoilla. Lisäksi huomiota tulee kiinnittää edellä mainittuun perustuslakivaliokunnan lausuntoon, joka korosti sitä, että turvallisuuspalveluja koskeva sääntely keskitettäisiin.

Esitysluonnoksen mukaan ydinenergiailaissa säädettäisiin turvahenkilöiden voimankäyttövälineistä ja tapahtumailmoituksesta. Luonnoksen 7 l §:n 3 momentin mukaan turvahenkilönä voisi toimia ainoastaan henkilö, jolla on voimassa oleva yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettu hyväksyntä. Turvavalvontaa koskeva 7 n §:n 1 momentti ei ole tarpeeksi täsmällinen turvahenkilön tehtävien ja toimivallan osalta. Näiltäkin osin oikeusministeriö viittaa turvallisuuspalvelulakiin. Turvallisuuspalvelulaissa säädetään myös voimankäyttövälineistä sekä tapahtumailmoituksista, joita koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi 7 o §:ään.

Edelleen esimerkiksi 7 o §:n 3 momentissa säädettäisiin, että voimankäyttövälineet on suhteutettava uhkakuviin ja suojaustarpeisiin. Oikeusministeriö toteaa, että nimenomaan voimankäyttövälineiden käyttö tulee suhteuttaa. Lisäksi käyttöä ei tule suhteuttaa uhkakuviin (joista 7 m §:n 1 momentin mukaan esitettäisiin tiedot turvaohjesäännössä), vaan itse tilanteeseen (ks. turvallisuuspalvelulaki 17 §). Edelleen luonnoksen 7 n §:ssä 1 momentin muotoilu turvavalvonnasta ja turvahenkilöiden toimivallasta jää epäselväksi, eikä siitä selviä, mihin momentissa viitataan, kun todetaan ”näihin välittömästi kohdistuvan uhkan torjumiseksi...”.

Luonnoksessa omaksuttua sääntelyratkaisua, jossa osittain viitataan turvallisuuspalvelulakiin, osittain kopioidaan sen säännöksiä ja osin säädetään sitä vastaavasti tai täydentävästi, ei voida pitää tarkoituksenmukaisena, selkeänä eikä toivottavana. Lisäksi se voi johtaa käytännön soveltamisvaikeuksiin. Edelleen oikeusministeriö korostaa, että jatkovalmistelussa on tarkasteltava, onko tarvetta säätää ydinenergiailaissa turvahenkilöstä vai olisiko kyseessä pikemminkin turvallisuuspalvelulain tarkoittama vartija. Luonnoksessa ei ole perusteltu sitä, minkä vuoksi kyse ei olisi turvallisuuspalvelulain mukaisista vartijoista. Nyt ydinenergiain omaksut-

tu sääntely turvahenkilöistä vaikuttaa hyvin samankaltaiselta kuin turvallisuuspalvelulain mukaisista vartijoista annetut säännökset. Edelleen oikeusministeriö korostaa, että turvallisuuspalvelulaissa on säädetty vartijoiden osalta esimerkiksi salassapitovelvollisuudesta ja vartijan hyväksynnän muuttamisesta, joista ydinenergiain turvahenkilön kohdalla ei ole säädetty eikä ehdotettu säädettäväksi.

Joka tapauksessa lain turvajärjestelyjä ja -henkilöitä koskevat säädökset kaipaavat vielä jatkovalmistelua. Mikäli jatkovalmistelussa ydinenergiakiin omaksutaan turvapalvelulain 2 §:n 6 kohdan mukaiset vartijat, tulisi ydinenergiakiin omaksuttu termi turvahenkilö muuttaa vartijaksi.

Turvataarkastus ja koe alkoholin tai muun huumausaineen toteamiseksi

Turvahenkilön suorittamasta turvatarkastuksesta sekä alkoholin tai muun huumausaineen toteamiseksi tehtävästä kokeesta säädettäisiin voimassa olevaa ydinenergialakia vastaavasti. Voimassa olevat säännökset on säädetty aikanaan perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 1/2008 vp). Näiltä osin oikeusministeriöllä ei ole kommentoitavaa. Kuitenkin mikäli siirrytään käyttämään termiä vartija turvallisuuspalvelulain mukaisesti, tulisi nimike huomioida näissäkin säännöksissä.

Lisäksi oikeusministeriö toteaa, että koska turvallisuuspalvelulaissa ei säädetä turvatarkastuksista tai mainituista kokeista, ovat perusteet näitä koskevien säännösten sisällyttämisestä ydinenergiakiin olemassa.

Turvaohjesääntö

Luonnoksen 7 l §:n 2 momentin osalta yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan uutta sääntelyä olisi ohjesäännön sekä turvahenkilöiden käyttämisen ajallista ulottuvuutta koskevat säännökset. Ohjesäännön ja turvahenkilöiden tulisi yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan olla käytössä rakentamisluvan myöntämisestä toiminnan lopettamiseen. Luonnoksen 7 l §:n 2 momentissa ei kuitenkaan ole säädetty turvaohjesäännön ajallista ulottuvuudesta. Perustelut ja säännöksen teksti tulee tarkistaa.

Turvaohjesäännöstä säädettäisiin esitysluonnoksen mukaan 7 m §:ssä. Yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan turvaohjesäännöstä säädettäisiin aiempaa yksityiskohtaisemmin, minkä on tarkoitus helpottaa ohjesääntöjen laatimista ja yhdenmukaistaa niiden sisältöä. Luonnoksen 7 m §:n 1 momentissa on kymmenen kohdan lista seikoista, jotka on esitettävä turvaohjesäännössä. Turvaohjesäännössä pitää esittää tiedot muun muassa turvahenkilöiden tehtävistä ja vastuista turvaorganisaatiossa sekä vaadittavasta koulutuksesta, käytettävistä voimankäyttövälineistä ja varustuksesta sekä yhteistoiminnasta poliisin kanssa. Oikeusministeriö toteaa, että tällaiset seikat perustuvat lakiin. Esimerkiksi turvahenkilöiden toimivallasta ja voimankäyttövälineistä ei voida määrätä turvaohjesäännössä. Mikäli

valmisteleva ministeriö katsoo, että näistä on tarpeen säätää lakia tarkemmin, olisi oikea paikka valtioneuvoston tai ministeriön asetus, ei liittäminen kunkin toimijan turvaohjesääntöön. Turvaohjesäännön ja toimijoita velvoittavan lainsäädännön keskinäinen suhde tulee olla selvä.

Turvaohjesääntöön kuuluvaa asiaa vaikuttavat olevan pikemminkin tiedot uhkakuvista ja suojaustarpeista sekä turvaorganisaation johtamisesta ja toiminnan järjestämisestä.

Mainitun 7 m §:n 3 momentin mukaan Säteilyturvakeskus vahvistaa turvaohjesäännön ja siihen tehtävä muutokset. Vahvistamisen edellytyksenä on 1 momentissa tarkoitettujen tietojen esittäminen *riittävässä* laajuudessa ja turvajärjestelyjen *oikeasuhtaisuus*. Sääntely vaikuttaa epätarkalta sekä epäselvältä, ja se antanee viranomaiselle hyvin laajan harkintavallan.

Edelleen 7 m §:n 5 momentissa säädettäisiin, että Säteilyturvakeskuksen ei tarvitse varata sisäministeriölle ja neuvottelukunnalle tilaisuutta tulla kuulluksi turvaohjesäännöstä tai sen muutoksista, jos se on turvaohjesäännön muutosten vähäisyyden vuoksi selvästi tarpeetonta. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tulee antaa esimerkkejä siitä, mitä tällaiset vähäiset muutokset olisivat, koska kuuleminen on kuitenkin pääsääntö.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan kumottavaksi voimassaolevan lain 7 n §:n 1 momentti, jonka mukaan turvaorganisaation varautumisesta lainvastaisen toiminnan torjumiseen määrätään tarkemmin ydinlaitoksen turvaohjesäännössä. Tällaista yleissäännöstä siitä, mikä turvaohjesääntö on, minä tahon se on ja mihin tarkoitukseen se on, ei esitysluonnoksessa ole. Myöskään perusteluja tällaisen yleissäännöksen poistamiselle ei ole esitetty.

Turvahenkilöiden ja valvomohenkilöstön terveystarkastukset

Ydinenergialakiin lisättäisiin uusi 7 s §, jossa säädettäisiin ydinlaitoksen ydinturvallisuuteen keskeisesti vaikuttavien henkilöiden lääkärintarkastuksesta ja lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta sellaisessa tilanteessa, jossa hän epäilee henkilön terveydentilassa olevan ydinturvallisuuteen vaikuttavia puutteita. Perusteluiden mukaan vastaavan tyyppistä sääntelyä on ajokorttilaissa ja ilmailulaissa. Luonnoksen 7 s §:n 2 momentissa säädettäisiin, että lääkärintarkastuksen suorittaja *voi* salassapitosäännösten estämättä ilmoittaa epäilystään. Yksityiskohtaisissa perusteluissa käytetään kuitenkin termiä ilmoitusvelvollisuus. Oikeusministeriö huomauttaa, että ajokorttilaissa säännös on muotoiltu muotoon *on ilmoitettava* (ajokorttilain 21 §). Jatkovalmistelussa on syytä tarkentaa, säädetäänkö tässä kohdin lääkärin oikeudesta vai velvollisuudesta ilmoittaa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi lupa ydinlaitoksen käytöstä poistamiseen. Luonnoksen 20 a §:n 2 momentin mukaan lupa ydinlaitoksen käytöstä poistamiselle voidaan myöntää, jos momentin 1-5 kohdissa säädetyt seikat täyttyvät. Yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan käytöstä poistamista koskevan luvan myöntämiseen ei sisältyisi samanlaisia tarveharkintaa kuin muissa ydinenergialain lupamenettelyissä, vaan lupa myönnettäisiin hakemuksesta käytöstä poistamiselle asetettujen edellytysten täytyessä. Näin ollen mainittu 20 a §:n 2 momentti tulisikin laatia muotoon *on myönnettävä*.

Saman lainkohdan perusteluissa on todettu, että lupaa on haettava riittävän ajoissa siten, että virnaomaisten käytettävissä on riittävästi aikaa hakemuksen arviointiin ennen ydinlaitoksen käyttöluvan päättymistä (s. 51). Oikeusministeriö muistuttaa, ettei esityksen perusteluilla voida säätää. Edelleen perusteluissa (s. 51) todetaan, että ydinlaitoksen käytöstä poistamista ai saisi aloittaa ennen luvan myöntämistä, kuitenkin niin, että lupavanhaltija voisi suorittaa Säteilyturvakeskuksen valvonnassa valmistelevia töitä. Tämä seikka ei ilmene säädöstekstistä. Perusteluilla ei voida näiltäkään osin säätää.

Luonnoksen sivulla 51 todetaan, että käytöstä poistamista koskeva lupa on voimassa määräaikaisena. Sivulla 53 puolestaan todetaan, että lupa on toistaiseksi voimassa oleva. Sääntelyä ja perusteluja tulee tarkentaa näiltä osin.

Hallintolaki on hallintomenettelyä koskeva yleislaki. Lähtökohtaisesti yleislaista ei poiketa. Tällä pyritään hillitsemään normitulvaa sekä estämään lainsäädännön hajautuminen. (ks. Lainlaatijan opas, osio 12) Luonnoksessa ehdotetaan lisättäväksi ydinenergialakiin 23 a § kuulemisesta rakentamis- ja käyttöluvavaiheissa. Perusteluna tälle todetaan se, että lupavaiheiden kuulemista koskevat säännökset ovat puuttuneet ydinenergialaista, ja työ- ja elinkeinoministeriö on nykytilassa käytännössä pyytänyt mielipiteitä rakentamis- ja käyttöluvavaiheissa hallintolain 41 §:n nojalla. Oikeusministeriö suhtautuu varauksella esitettyyn ydinenergialain säännöksen, eikä täysin ymmärrä luonnoksessa esitettyjä perusteluja hallintolaisesta poikkeamiselle tai sitä täydentävälle sääntelylle. Hallintolain kanssa päällekkäisiä säännöksiä tulee välttää, ja mikäli siitä poiketaan, on poikkeamiselle oltava erityinen, painava syy.

Asetuksen ja määräyksen antovaltuudet

Esitysluonnoksen 7 q §:ään lisättäisiin Säteilyturvakeskuksen uusi määräyksen antovaltuus ja voimassaolevia määräyksen antovaltuuksia täsmennettäisiin. Yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan kohdan täsmennys on tarpeen, jotta Säteilyturvakeskus voisi antaa ydinlaitoksen ja ydinenergian käytön turvallisuuteen liittyviä, säteilyturvallisuutta koskevia vaatimuksia kattavasti määräystasolla. Esimerkiksi pykälään lisättäisiin uusi 28 kohta,

jossa säädettäisiin Säteilyturvakeskukselle määräysenantovaltuus, joka koskee ydinjätteen vapauttamisrajoja. Epäselväksi jää, onko tästä ollenkaan perussäännöstä vai perustuvatko vapauttamisrajat vain Säteilyturvakeskuksen antamaan määräykseen. Oikeusministeriö muistuttaa huomiomaan perustuslain 80 §:n 2 momentin, ja sen mistä seikoista tulee säätää lailla tai asetuksella ja mistä asioista on mahdollista antaa viranomaisen määräyksiä (ks. Lainkirjoittajan opas, osio 13). Sama huomio Säteilyturvakeskuksen määräysenantovaltuuksista koskee luonnoksen 27 c §:n 4 momenttia.

Valtion ydinjätehuoltorahaston johtokunnan toimikauden pituutta koskeva 38 §:n 3 momentti ehdotetaan siirrettäväksi asetuksen tasolle. Perusteluna tälle on esitetty se, että muutos joustavoittaisi Valtion ydinjätehuoltorahaston hallintoa ja mahdollistaisi pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen lähestymistavan johtokunnan työssä. Mainitun 38 §:n 1 ja 2 momentin mukaan valtion ydinjätehuoltorahasto toteuttaa varautumista sekä huolehtii 7 a §:n mukaisesti määräytyvien maksujen perimisestä ja näin kerättyjen varojen jakamisesta. Perustuslain 119 §:n 2 momentin mukaan valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Toimielinten yleisillä perusteilla tarkoitetaan toimielimen nimeä, toimialaa, pääasiallisia tehtäviä ja toimivaltuuksia. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään katsonut, että myös toimielimen toimikauden mahdollisen määräaikaaisuuden on katsottu kuuluvan yleisiin perusteisiin (ks. PeVL 12/2004 vp sekä Lainkirjoittajan opas, osio 9.2). Ydinjätehuoltorahaston toimikauden määräaikaaisuutta koskevaa säännöstä ei siten voida siirtää asetuksen tasolle.

Luonnoksen 54 a §:n 3 momentin asetuksenantovaltuudesta puuttuu tieto, onko kyse valtioneuvoston vai ministeriön asetuksesta.

Rikosoikeudellinen sääntely

Esitysluonnoksessa ehdotetaan järjestystä ylläpitävän henkilön vastustamista koskevan rikoslain 17 luvun 6 §:n järjestystä ylläpitävää henkilöä koskevan 2 momentin määritelmäsäännöksen muuttamista. Momenttia täydennettäisiin siten, että siihen lisättäisiin uudeksi 4 kohdaksi viittaus ydinenergialaissa tarkoitettuun turvahenkilöön.

Esityksen sivuilla 1 ja 67 muutosehdotuksen perusteeksi todetaan ydinenergialain turvajärjestelysäännösten muuttaminen. Esityksessä ei kuitenkaan tarkemmin selvitetä esitetyn sääntelymallin perusteita. Perusteluissa ei myöskään selvitetä sitä, miten rangaistussäännöksen tunnusmerkkejä sovellettaisiin ja minkälaisia tilanteita se koskisi.

Ehdotetun ydinenergialain turvajärjestelyjä koskevan 7 l §:n 2 momentin mukaan luvanhaltijalla on oltava turvaohjesääntö ja turvahenkilöitä ydinlaitoksen turvajärjestelyjä varten sekä ydinlaitoksen toimintaan liittyvän

ydinaineen ja ydinjätteen kuljetuksen ja varastoinnin turvaamiseksi. Turvahenkilöitä on käytettävä ydinlaitoksella siitä lähtien, kun ydinlaitokselle on myönnetty rakentamislupa ja siihen asti, kun ydinaineet on viety laitoksesta pois sekä ydinjäte on viety laitoksesta pois tai loppusijoitettu laitoksen alueelle.

Pykälän 3 momentin mukaan turvahenkilönä voi toimia ainoastaan henkilö, jolla on voimassa oleva yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) 10 §:ssä tarkoitettu hyväksyntä.

Vuoden 2017 alusta voimaan tulleen yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 10 §:ssä säädetään vartijaksi hyväksymisestä. Pykälän 2 momentin 1 virkkeen mukaan vartijaksi hyväksyy poliisilaitos. Pykälän 4 momentista ilmenee, että vartijaksi hyväksyminen on voimassa enintään viisi vuotta. Lain 14 §:n 1 momentin mukaan poliisilaitos antaa vartijaksi hyväksytylle vartijakortin.

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain määritelmiä koskevan 2 §:n 6 kohdan mukaan tässä laissa tarkoitetaan vartijalla henkilöä, joka turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan palveluksessa suorittaa vartioimistehtäviä. Vartioimistehtävällä tarkoitetaan pykälän 2 kohdan omaisuuden vartioimista, henkilön koskemattomuuden suojaamista sekä vartioimiskohteeseen tai toimeksiantajaan kohdistuneen rikoksen paljastamista samoin kuin näiden tehtävien valvomista.

Rikoslain 17 luvun 6 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan järjestystä ylläpitävällä henkilöllä tarkoitetaan tässä pykälässä yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa tarkoitettua vartijaa ja järjestyksenvalvojaa.

Ehdotetussa sääntelymallissa turvahenkilöllä tulisi olla yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettu hyväksyntä, mutta järjestystä ylläpitävän henkilön vastustamista koskevan rikoslain 17 luvun 6 §:n sääntelyn näkökulmasta rangaistavuus ei perustuisi pykälän 2 momentin 3 kohtaan, vaan momenttia ehdotetaan täydennettäväksi uudella viittausta ydinenergialaissa tarkoitettuun turvahenkilöön koskevalla 4 kohdalla.

Edellä tässä lausunnossa on kiinnitetty huomiota perustuslakivaliokunnan lausuntoon (PeVL 20/2002 vp) ja katsottu, että asiassa ei ole esitetty perusteita sille, minkä vuoksi ydinenergialain piirissä ei voitaisi operoida turvallisuuspalvelulain mukaisilla vartijoilla.

Mikäli jatkovalmistelussa sääntelyssä omaksutaan turvallisuuspalvelulain 2 §:n 6 kohdassa tarkoitettut vartijat, tarvetta ehdotetulle rikoslain muutokselle ei olisi. Rikoslain 17 luvun 6 § voisi tulla sovellettavaksi pykälän 2 momentin määritelmäsäännöksen 3 kohdan pohjalta. Tämä edellyttäisi luonnollisesti sitä, että omaksuttava sääntelymalli kokonaisuudessaan

täyttäisi rikosoikeudellista laillisuusperiaatetta koskevat edellytykset. Tämä saattaisi edellyttää myös turvallisuuspalvelulain muuttamista.

Ehdotetun ydinenergilain turvaohjesääntöä koskevan 7 m §:n 4 kohdan mukaan turvaohjesäännössä on esitettävä tiedot ”turvahenkilöiden tehtävistä ja vastuista turvaorganisaatiossa sekä vaadittavasta koulutuksesta”.

Rikoslain 17 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan järjestystä ylläpitävän henkilön vastustamisesta on kyse, kun joku käyttämällä tai uhkaamalla käyttää väkivaltaa estää tai yrittää estää järjestystä ylläpitävää henkilöä suorittamasta hänelle ”lain tai asetuksen nojalla kuuluvaa tehtävää” tai muuten vaikeuttaa sanotun tehtävän suorittamista. Sellaisista tehtävistä, joiden suorittaminen voisi olla rikoslain 17 luvun 6 §:ssä tarkoitetun vastustamisen kohteena, ei siten voitaisi määrätä turvaohjesäännössä.

Säädöstekniikka

Jatkovalmistelussa on syytä kiinnittää huomiota Hallituksen esityksen laatisohjeisiin (nk. HELO-ohjeet, OM 2012) sekä hallituksen esityksen rakenteeseen. Luonnoksessa hallituksen esityksen osioiden sisältö on hie-man sekaisin (erityisesti nykytilan arviointi ja ehdotetut muutokset sekä keskeiset ehdotukset ja yksityiskohtaiset perustelut). Lisäksi luonnoksesta puuttuu nykytilan riittävä kuvaus sekä perustelut esitetyille muutoksille, mikä hankaloittaa ehdotettujen muutosten ymmärtämistä sekä lausunnon kirjoittamista.

Turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvät ydinenergilain turvahenkilöiden tehtävät ovat perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Esitysluonnoksessa on useita lisäyksiä, jotka koskevat turvahenkilöiden tehtäviä ja toimintaa. Luonnoksen säätämisyjärjestysperustelut ovat vaja-vaaiset, ja niitä tulee laajentaa erityisesti perustuslain 124 §:n tarkastelulla.

Yksityiskohtaisia huomioita

Esitysluonnoksessa jää monelta osin epäselväksi, minkä vuoksi voimassa-olevaa säännöstä muutetaan ja mikä on muutos suhteessa nykytilaan. Luonnoksen perustelut ja nykytilan ongelmien kuvaus kaipaavat vielä tarkentamista.

Luonnoksen 60 a §:n 5 momentiksi lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan Säteilyturvakeskus voi edellyttää turvallisuuden kannalta tärkeän ydintek-nisen painelaitteen valmistusta valvovalta tunnustettuna kolmantena osapuolena olevalta organisaatiolta ilmoitetun laitoksen pätevyyttä tai muuta soveltuvaa pätevyyttä. Säännös vaikuttaa melko epämääräiseltä ja antaa viranomaiselle laajan harkintavallan asettaa pätevyysvaatimuksia.

Tekstissä käytetään useassa kohtaa termiä ”turvahenkilöiden ajallinen ulottuvuus” laitoksen käyttöönoton ja käytöstä poistamisen yhteydessä. Tätä olisi syytä selventää. Kyseessä lienee turvahenkilöiden käytön ajallinen ulottuvuus.

Luonnoksen 7 p §:n 4 momentin muutos (viittaussäännöksestä poistetaan pykäläviittaus) on jätetty perustelematta, eikä muutos vaikuta tarpeellisuudelta.

Esitysluonnoksen 27 b §:n 1 momentti, jossa säädettäisiin, että ydinjätehuoltoa koskeva kansallinen toimintapolitiikka muodostuu lainsäädännöstä sekä viranomaisten määräyksistä ja päätöksistä, vaikuttaa tarpeettomalta.

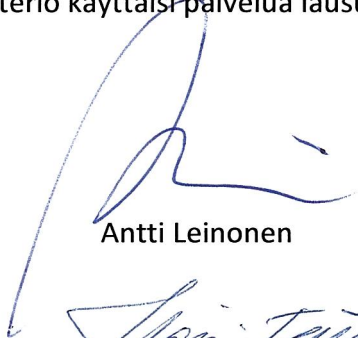
Lopuksi

Yhteenvedona oikeusministeriö toteaa, että useat säännökset sekä säästöjen rakenteet edellyttävät vielä perusteellista jatkovalmistelua ennen hallituksen esityksen antamista.

Oikeusministeriö muistuttaa lausuntopalvelu.fi -sivustosta ja suosittelee, että myös työ- ja elinkeinoministeriö käyttäisi palvelua lausuntoja vastaisuudessa pyytäessään.

osastopäällikön sijainen,
lainsäädäntöjohtaja

erityisasiantuntija

Antti Leinonen

Heini Färkkilä